

Evalueringsrapport m

Jeg har ikke tidligere skrevet noe om evalueringsrapporten som ble offentliggjort i forbindelse med Santalmisjonens og Pinsevennes Ytre Misjons engasjement i Ecuador og Paraguay. Teamet som ble nedsatt og godkjent av NORAD, hadde som oppdrag å se på ovennevnte misjonsorganisasjoners arbeid i sammenheng med de bevilgninger som er gitt av NORAD.

Evalueringsrapport

I de forberedende møter våre misjoner hadde med NORAD, motsatte vi oss ikke denne evaluering, selv om vi hadde våre betenkeligheter angående teamets sammensetning og motivasjon og de ettervirkninger, både hjemme og ute, en slik evaluering ville gi. Våre betenkeligheter har i så høye grad vist seg berettigede. Mangel på bles omkring rapporten har det i allfall ikke blitt, og man spør seg selv hvilken virkning rapporten har fått med sin oversettelse til spansk og engelsk i de land hvor misjonene arbeider.

Man må bare regne med at de stedlige myndigheter, politiske fraksjoner og antikristelige krefter vil utnytte rapporten mot misjonens engasjement i disse og andre land. Det er å beklage at rapporten ikke er kommet på norsk, særlig med tanke på at det er to norske misjonsorganisasjoner det gjelder.

Svært mange av misjonsvennene utover vårt land som står bak våre misjoner, har ingen mulighet til å tilegne seg rapportens innhold slik det nå er. Jeg håper derfor at rapporten også vil komme på norsk. Som sagt, vi er ikke mot evaluering, men vi har lov til å spørre etter motivasjon og forvente at de opplysninger som gis er riktige. Det er også nedtegnet i NORADs regler for evaluering. Her forekommer betydelige overtramp i rapporten.

Politisk og religiøs slagside

Rapporten lider både av politisk og religiøs slagside. Rapporten oppfordrer både NORAD og misjonen til sterkere samarbeid med såkalte populære organisasjoner. Våre misjonærer som kjenner disse på nært hold, vet at disse er sterkt politisk preget og oftest står i motsetningsforhold til landets lovlige myndigheter. De mener derfor at rapporten begir seg ut på revolusjonerende oppfordringer, som vi ikke kan etterkomme. Ifølge NORADs regelverk er hvert prosjekt forpliktet til å innhente landets sentrale og lokale myndigheters godkjenning før igangsettelse. Misjonene har dermed intet annet valg enn å arbeide med de stedlige myndigheter selv om ikke misjonen i alle deler er enige med de regjerende parter. Skulle det ideal vært oppnådd, kunne vå-

re misjoner trekke seg tilbake fra de fleste land de arbeider i.

Rapporten anklager også misjonene for å stå isolert i forhold til de øvrige religiøse grupperinger og kirkesamfunn i de land de arbeider. Som evangeliske misjoner kan vi aldri slå oss til ro med at mennesker er religiøst interessert og heller ikke at mennesker er navnkristne. Derfor er forkynnelse og påvirkning nødvendig for å føre mennesker fram til en sann omvendelse og til et personlig kjennskap om Jesus Kristus som frelser og Herre. Ethvert menneske som ikke er født på ny må betraktes som en misjonsmark for alle sanne evangeliske kristne. Rapporten setter religioner og kulturer stort sett på samme verdigrunnlag, og man har grunn til å spørre hvilke kriterier teamet legger til grunn for sin vurdering av verdier. Ingen evangelisk misjonær eller evangelisk misjon kan således undertegne rapporten.

Betydelige feil

Under høringen med NORAD 23. august ble det påpekt påtagelige feil ved rapporten. Det gjelder både Santalmisjonen i Ecuador og Pinsevennes Ytre Misjon i Paraguay. Man burde kunne forvente at talloppgaver, stedsnavn og regnskapsforhold var skikkelig dokumentert før man kommer

fram med en offentlig, internasjonalt rapport uten at misjonen har mulighet til å rette på det samme i de fora rapporten når fram til. Dermed mistenkeliggjøres misjonsorganisasjonenes ærlighet, vilje til gjennomføring av avtaler og orden i regnskapsaker. For vårt vedkommende i PYM er det ingen vanskelighet å erkjenne at mangel på personell, svak økonomi og mellommenneskelige samarbeidsforhold har gjort spesielt Eben Ezer-prosjektet til en vanskelig og problematisk oppgave. At forholdet er i bedring fram imot normalisering gir ikke rapporten noe inntrykk av. Men i brev fra våre misjonærer kan vi bekrefte dette, og fra misjonens ledelses side vil vi selvfølgelig gjøre hva vi kan for å rette på det som er galt. Regnskapsmessige misligheter kan ikke bevises, og vi som misjon har ikke registrert dette verken hos misjonærer eller nasjonale medarbeidere.

I brev fra de misjonærer som hadde ansvar for hospitalet og kolonien i den siste tid får vi følgende rapport: «I forrige brev skrev vi om overgivelsen av hospitalet på Eben Ezer til landets helsevesen. Dette bevirket mye arbeid for oss med rydding og flytting fra hospitalet. Legen som er kommet dit, er virkelig kjekk og gjør alt han kan for å hjelpe de fattige. Hospitalet fungerer bedre nå enn noen gang.»

«Han skriver videre om rapporten: «Mye av kritikken er nok dessverre berettiget, men deler av den er også ganske grunnløs. Det er tross alt lett å komme på et tre dagers besøk og slå ned på det som ikke er som det skal være. Noe helt annet er det å stå midt oppe i arbeidet med vanskelighetene og se at det ikke går slik som en så gjerne ville.»

Våre misjonærer ute påpeker også at NORADs representanter har besøkt Paraguay to ganger tidligere. De mener at allerede etter disse besøkene burde det ha vært gitt signaler til misjonen om ting som var å påpeke. Misjonærene sier videre: «I disse vurderinger vil vi komme med en del rettelser og feilopplysninger som vi har funnet i rapporten: «. Det gjelder innkjøp av en bulldoser og to traktorer som nevnt i rapporten s. 12, så er dette ikke i oversettermelse med fakta. Det ble kjøpt kun én traktor og én bulldoser, og disse ble solgt, vel å merke etter at NORAD hadde godkjent salget. B) På s. 121 er det en statistikk over antall pasienter, vaksiner etc. på Eben Ezer. Disse tallene er byttet fullstendig om, og tallene for 1982 er i det hele tatt ikke kommet med. C) Rapporten bemerker også at indianerne på Eben Ezer lever i en viss usikkerhet og indre uro. Det bør her nevnes at teamets besøk på Eben Ezer falt på en svært uheldig tid, da det nettopp var en del uro av ulike årsaker. Men det meste av dette har nå lagt seg, og situasjonen er en helt annen enn den var under teamets besøk. D) På s. 127 i rapporten blir det nevnt at vedkommende som den gang hadde med prosjektet å gjøre, reiste til Norge p.g.a. de problemer som oppstod. Det stemmer ikke med de faktiske forhold. Perioden var ferdig for

vedkommende, og dette var grunnen til hjemreisen. E) Når det gjelder saga på Eben Ezer, så nevnes det i rapporten på s. 128 at den kun har vært i effektivt bruk i ca. 2 år. Vi må her bemerke at selv om den på langt nær har vært i kontinuerlig drift, har det fra tid til annen vært virksomhet over et mye lenger tidsrom enn som nevnt 2 år. Det kan legges til at i dag er den i full drift.»

Rudolf Larsen som har arbeidet både med prosjektet i Eben Ezer og Paso Cadena og PYMs hovedinnlegg under høringen med NORAD 23.8. Han sa følgende i forbindelse med sagbruket: «Hvorfor sagen skulle vise seg å være det største problemet, kan jeg ikke forstå. Det gjelder altså en litt større gårdssag til kr. 112.000,-. Hensikten var ikke først og fremst å skaffe gratis hus, men å skaffe noen arbeidsplasser. At også saken ble offer for ustabil personellsituasjon er jo beklagelig. Den ble delvis stående ubrukt i 2½ år. Men det skyldes også en vanskelig tid hvor mange større sager stod stille. Når det gjelder tømmeret tatt fra kolonien, så har det en enkel forklaring. Det var avtalt på forhånd at det skulle tas ut tre stokker fra hvert jordstykke til en verdi av ca. kr. 300,-, totalt 150 stokker. I tillegg ble det tatt en del fra jorden som misjonen disponerte, samt at mange kom med stokker utenfra som ble byttet med ferdigskåret materiale. **Beklageligvis ble ikke disse byttehandelne registrert i regnskapet.** Det som forbauser er hvorfor dette ikke ble tatt opp på den siste samlingen sammen med misjonærene da kladden til rapporten ble diskutert. Sent på kvelden ble jeg orientert, men det ble sagt at det ikke hadde noe med mistanke om misligheter, men ville bare såvidt antyde forholdet i rapporten. Antydningen er jo ganske klar. Og hvorfor benyttes summer i guaranies? Er det for å se svært ut. På tre år var det ca. kr. 100.000,- i utgifter og ca. kr. 110.000,- i inntekter. Det sies ikke noe om at overskuddet gikk inn i driftskassen, og dermed til indianerne. Avtalen med indianerne var

driftskassen, og dermed til indianerne. Avtalen med indianerne var klar, og når det gjelder husbygging, skulle det skje ved at de betalte med en stokk pr. stokk saget. Men dessverre kom en ikke så langt før sagen stoppet. Rapporten klager på kontrollen, og at den ikke var god nok, er sikkert. Men en sykepleier opptatt i helsearbeidet kunne umulig klare dette alene. Og dessuten var vel hensikten at de nasjonale skulle overta? Da må en ta noen sjanser, også økonomisk. Sagen er i dag i full virksomhet med bare nasjonale arbeidere.»

Det vil føre for langt å gå inn i enkeltheter i rapporten, men PYM har nedsatt en arbeidskomite som om en tid vil komme med en nøktern vurdering av rapporten. Med den vurdering som NORADs ledelse har lagt til grunn for en rammeavtale med Norsk Misjonsråd hvor Pinsevennenes Ytre Misjon er med, synes vi at norsk misjon er blitt vist en betydelig tillit, og vi ser fram til et godt og fruktbringende samarbeid også i dager som kommer.

Hans Svartdahl
Misjonssekretær